
“We hebben **altijd ruim geleefd** van mijn evenementenbureau en de twee goedlopende restaurants van mijn vriend Frank. Maar vorig jaar bleken **de kosten** van het tweede restaurant zo opgelopen dat Frank **alle zeilen moest bijzetten** om te overleven. In die periode ging het ook met mijn bureau **holland achteruit**. Zelfs de geruststellende gedachte ‘we kunnen altijd nog ons huis verkopen’ gaat nu niet meer op. **Als ik ’s nachts lig te malen, voel ik Frank klaarwakker naast me liggen.**”

Het enige wat we dan nog kunnen doen is elkaar stevig vast houden.”

Inge (31), samenwonend, 1 dochter, eigenaar evenementenbureau

Uitslag geld-enquête

Uit de geld-enquête die wij onlangs onder vrouwen in Nederland hielden, blijkt dat meer dan de helft van de ondervraagde vrouwen weleens wakker ligt vanwege financiële problemen. Sla snel om voor nog meer opvallende uitslagen.

Betekenis van geld

- Ruim driekwart van de vrouwen heeft weleens geldproblemen.
- Ruim de helft van alle vrouwen ligt weleens wakker door geldproblemen.

De crisis die in 2008 begon, begint nu zichtbaar te worden door leegstaande winkelpanden, veel huizen die in de verkoop staan en doordat inmiddels iedereen wel iemand kent die werkloos is geraakt. De hoogste tijd dus voor een onderzoek naar de veranderende betekenis van geld in ons leven, de gêne,

de keuzes en de problemen. In opdracht van Margriet ondervroeg marktonderzoeksbureau *Motivaction* in juli dit jaar ruim 500 vrouwen in de leeftijd van 20 tot 65 jaar. Geld houdt ons serieus bezig; meer dan de helft van de vrouwen kan wakker liggen vanwege geldproblemen (46% weleens, 8% gergeld).

76% kent geldproblemen
54% ligt er wakker van

Praten over geld

- Geldproblemen? Ruim 90% van de vrouwen praat erover met één of meer mensen.
- 70% van de vrouwen vindt dat het niemand wat aangaat hoeveel ze verdient.
- 79% van de vrouwen zou om hulp vragen als zij grote schulden had.

Noortje (47), getrouwd, 5 kinderen, boerin:

“Drie jaar geleden besloten mijn man en ik onze boerderij op een andere manier te gaan runnen, maar door stijgende prijzen en minder subsidie is onze financiële reserve tot het nulpunt gedaald. De bank heeft hier geen boodschap aan en eist onze aflossingen op de afgesproken tijdstippen. Dit zorgt voor veel stress binnen de relatie en het gezin. Kleedgeld voor de kinderen zit er niet meer in, verjaardagscadeaus mogen niet veel meer kosten en uitgaven voor school wachten we met angst en beven af. Ons hele leven is langzaam maar zeker een rekensom aan het worden, waarvan de uitkomst onduidelijk blijft.”

Noortje en Inge (vorige pagina) praten heel openhartig over hun financiële | situatie en ook uit het onderzoek blijkt dat op geldproblemen nauwelijks een taboe rust; slechts 6% van de vrouwen geeft aan hier met niemand over te willen

praten als het zich zou voordoen, terwijl de meeste vrouwen dit zouden bespreken met hun partner (60%), hun ouders (37%) en/of hun beste vriendin (35%). Verder zou een grote meerderheid van de vrouwen (79%) om hulp vragen wanneer zij grote schulden hadden. Psychologe Annette Heffels: “Vrouwen praten graag met elkaar over problemen en zijn daar ook heel bedreven in. Door de crisis zijn er meer mensen met geldproblemen en dat haalt het taboe er waarschijnlijk wat vanaf. In mijn praktijk zie ik dat mannen wél moeite hebben te erkennen dat ze het financieel niet redden. Het lijkt alsof het, alle emancipatie ten spijt, voor hen toch nog steeds erger is als ze worden ontslagen of als hun bedrijf failliet gaat. Ik merk ook dat ze dit langer proberen te verhullen en ontkennen. Vrouwen zijn wat dat betreft realistischer.”

Geld en keuzes

- 16% leent weleens geld om de vaste lasten te kunnen betalen.
- 13% gaat weleens op vakantie, terwijl daar eigenlijk geen geld voor is.

Ingeborg (54), receptioniste:

“Als het welvaartsniveau terug zou zakken naar hoe het tien jaar geleden was, vind ik dat geen probleem. Ook in 2002 had ik een veilig dak boven mijn hoofd en was mijn boterham smakelijk belegd. En volgens mij hadden we het in Nederland in 1992 ook niet slecht, dus twintig jaar terug in welvaart? Waar hebben we het over als je kijkt naar de rest van de wereld?”

Gelukkig vormen mensen met serieuze geldproblemen nog altijd een minderheid in het rijke Nederland. Toch zijn ze er wel degelijk; 16% van de vrouwen heeft weleens geld moeten lenen voor de dagelijkse vaste lasten, doordat ze tegen onvoorziene rekeningen aanliepen of structureel te weinig inkomen hebben.

Heleen (48), alleenstaand, WAO'er:

“Weleens geldproblemen? Ik leef van geldprobleem naar geldprobleem. Ik heb al jaren een WAO-uitkering van rond de € 1.500. Dat is op zichzelf best veel, maar door de jaren heen heb ik schulden gemaakt. Geen uitspattingen hoor, gewoon voor de dagelijkse boodschappen en een keer voor de huur. Maar al die kleintjes maken één grote en uiteindelijk heb ik alles afbetaald met een doorlopend krediet van € 20.000. Daaraan los ik al jaren maandelijks € 300 af, maar door de hoge rente heb ik geen idee wanneer de schuld ooit is afbetaald. Eén ding weet ik inmiddels zeker: een doorlopend krediet is géén aanrader!”

Ondernemer en financieel expert Annemarie van Gaal: “Heleen denkt dat het een verkeerde zet is geweest

om een doorlopend krediet af te sluiten voor al haar schulden, maar het was juist verstandig. Als je veel kleine schulden hebt bij uiteenlopende bedrijven en instellingen, zie je vaak door de bomen het bos niet meer. Bovendien worden al die kleine uitstaande facturen verhoogd met rente, administratie- en incassokosten. De rente voor roodstaan bij banken en voor veel van deze schulden is vaak 14 of 15%, enorme bedragen worden dat. Het is verstandig om al die kleine postjes te verzamelen en een doorlopend krediet af te sluiten. Je hebt dan overzicht en je bespaart op de kosten en rente. Neem wel een doorlopend krediet waarop je bijvoorbeeld 2% per maand aflost, want uiteindelijk moet je wel van je schuld af.”

Diepe crisis of voorzichtig dipje?

Door de crisis zijn we de hand steviger op de knip gaan leggen. Bij ruim driekwart van de vrouwen (78%) is er het afgelopen jaar iets veranderd aan de manier waarop zij geld uitgeven. Bijna de helft gaat bewuster om met haar geld. 42% is het laatste jaar meer gaan letten op aanbiedingen en net zoveel vrouwen denken langer na voordat ze iets kopen. 35% heeft het afgelopen jaar bezuinigd op diverse uitgaven.

Henriëtte (36), getrouwd, 3 kinderen, freelance illustrator:

“Al is ons gezinsinkomen de laatste jaren nauwelijks veranderd, toch heb ik de neiging te wachten op de uitverkoop, restaurantjes links te laten liggen en dingen ‘niet zo nodig’ te vinden, want... Ja, want wat eigenlijk? Ik laat me gewoon bang maken door alle doemscenario's. Ik zie dat veel gebeuren en op die manier helpen we de economie natuurlijk niet vooruit.”

In samenwerking met Pauline van Eijle ondervroeg onderzoeksbureau *Motivaction* ruim 500 vrouwen, van wie:

- 66% is getrouwd of samenwoont;
- 62% werkt, 17% een uitkering ontvangt en 20% geen eigen inkomen heeft;
- ongeveer de helft (54%) zichzelf als financieel afhankelijk van hun partner beschouwt en 45% zegt financieel onafhankelijk te zijn.

Jaloerse types

- 39% is weleens jaloers op mensen in haar directe omgeving die meer geld hebben.
- 31% is dat zelfs als het gaat om vriendinnen.

Dit type jaloezie is leeftijdgebonden: vrouwen jonger dan 45 jaar hebben er gemiddeld vaker last van (51%) dan oudere vrouwen (29% tot 55 jaar en 19% bij 55+-vrouwen). Annette Heffels: “Jaloezie is een eigenschap waar je je misschien een beetje voor schaamt. Mogelijk zijn jongere vrouwen wat minder streng voor zichzelf wat dit betreft en zullen zij hun emoties, ook de minder mooie, eerder toegeven. Daarnaast neemt de behoefte aan spullen en dus aan geld af naarmate je ouder

wordt. Er komen andere waarden voor in de plaats, zoals gezondheid en het geluk van jezelf en de kinderen.”

Lia (57), gescheiden, 2 kinderen, schoonmaakster:

“Ik had drie baantjes in de schoonmaakbranche, maar had minder te besteden dan iemand met een uitkering, die in aanmerking kwam voor allerlei subsidies. Dan kon ik weleens jaloers zijn als zo iemand lekker op vakantie ging, terwijl ik niet eens geld had voor een verjaardagscadeautje voor mijn kleinkind.”

Seks, relaties en geld

- 7% heeft minder seks als er geldproblemen zijn.
- 11% vindt haar partner aantrekkelijker als hij meer verdient.

Annette Heffels: “Ik heb moeite te geloven dat slechts 11% haar partner aantrekkelijker vindt als hij meer verdient. Geld maakt mannen sexy en onderzoek bevestigt dit. Ik merk ook in mijn therapieën dat relaties eronder

lijden als de man veel minder gaat verdienen of werkloos raakt. In die zin zijn we minder geëmancipeerd dan we zouden willen.” Niet alle vrouwen zijn even open tegenover hun partner als het gaat

Heleen (48):
‘Ik leef van geldprobleem naar geldprobleem’

om hun uitgaven. 47% overlegt niet met haar partner wanneer ze bepaalde aankopen wil doen en 23% mag van haar partner ook niet alles kopen wat ze wil.

Hester (41), samenwonend, 2 kinderen, huisvrouw:

“Toen mijn vriend en ik in overleg besloten dat ik zou stoppen met werken tot de kinderen naar school gingen, bedachten we geen van beiden dat een gedeelde rekening wel handig zou zijn. Nu ben ik volledig afhankelijk van het huishoud-

geld dat Gerard mij geeft; een onverwachte aankoop is daarmee onmogelijk geworden. Als ik schoenen met de kinderen ga kopen, krijg ik zijn pas mee, maar ik heb toch vaak het gevoel niet alles te kunnen kopen wat ik wil. Waarschijnlijk ziet Gerard dat heel anders.”

Annemarie van Gaal: “Binnen een relatie moet je eerlijk zijn over geld. Uitgaven, schulden of financiële problemen verzwijgen komt vroeg of laat uit en is funest voor het vertrouwen in elkaar. Wees altijd

open over geldzaken en loop eens in de maand samen door de administratie. Als je allebei werkt, stel ik altijd drie bankrekeningen voor: één voor hem, één voor haar en één voor beiden. Naar rato van de inkomens stort je op de gezamenlijke rekening het geld dat nodig is voor de vaste lasten en huishoudelijke uitgaven. Dus als je partner € 2.100 verdient en jij € 1.200 en je hebt € 2.200 nodig voor het dagelijkse leven, dan stort je partner € 1.400 per maand en jij € 800.”

Annemarie van Gaal:

‘Uitgaven, schulden of financiële problemen verzwijgen komt vroeg of laat uit en is funest voor het vertrouwen in elkaar’

Eerlijk over geld?

- 12% liegt weleens over geld.
- 12% doet weleens alsof ze meer geld heeft dan in werkelijkheid het geval is.
- 18% geeft aan weleens een aankoop voor haar partner te verzwijgen.

Bella (49), woont samen, hij heeft 3 kinderen, zij heeft 4 kinderen uit een eerdere relatie, werkloos:

“Tot 2009 ben ik altijd financieel onafhankelijk geweest. Toen verloor ik mijn baan en kreeg ik een uitkering, die vorig jaar stopte. Tegenover mijn vriend verzwijg ik weleens een uitgave, omdat mijn kinderen iets nodig hebben. Van onze zeven kinderen woont alleen mijn jongste dochter nog bij ons en ik schuif haar en mijn oudste zoon weleens iets toe. In het verleden had ik het hier wel over met mijn vriend, maar omdat hij vindt dat ze zuiniger moeten zijn en wij hier altijd ruzie over kregen, bespreek ik dit niet meer met hem.”

tekst: juliëtte eichholtz.

Speciaal Margriet-spreekuur!

Op **woensdag 24 oktober** openen Margriet en het *Nationaal Instituut voor Budgetvoorlichting (Nibud)* speciaal voor Margriet-lezeressen een spreekuur. **Van 10.00 tot 12.00 uur** zitten medewerkers van het Nibud voor u klaar om al uw financiële vragen te beantwoorden. U kunt uw vragen stellen per telefoon, twitter, e-mail en facebook. Per telefoon: **bel 023 - 556 55 60**. Per e-mail: **informatie@margriet.nl**. Per twitter: **@Nibud**, gebruik **#actieMargriet**. Via facebook: **facebook.com/Nibud**.

Het Nibud is de enige onafhankelijke stichting in Nederland die continu de inkomsten en uitgaven van Nederlanders in de gaten houdt en middelen ontwikkelt om mensen (meer) grip te geven op hun geldzaken. Via **www.persoonlijkbudgetadvies.nl** krijgt u bijvoorbeeld gratis inzicht in uw geldstroom.

Voor al uw vragen over geld kunt u het Nibud bellen 030 - 239 13 50 (ma t/m vr, 09.00 tot 13.00 uur) of mailen via het contactformulier op **www.nibud.nl**.

Ook de *Nibud Agenda 2013* is een handig hulpmiddel. Een gewone agenda met voldoende ruimte voor notities en afspraken, én bomvol geldtips, feiten, overzichtjes en testjes om zelf aan de slag te gaan met uw eigen inkomsten en uitgaven. Goed omgaan met geld was nog nooit zo makkelijk! De agenda is voor € 7,95 online te bestellen op **www.nibud.nl/webwinkel**.

